สภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย

พชร สุขแดง[1*] นงลักษณ์ ใจฉลาด [2]

รับบทความ: 22 ธันวาคม 2568 แก้ไขบทความ: 19 มกราคม 2569 ตอบรับบทความ: 6 กุมภาพันธ์ 2569

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัด สุโขทัย โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน และครูจำนวน 67 คน รวมทั้งสิ้น 76 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC) ระหว่าง 0.80-1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.819 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียนในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมรรถนะด้านการสื่อสาร รองลงมา คือ สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สมรรถนะด้านเทคโนโลยี

คำสำคัญ: การส่งเสริม สมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียน เครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี

[1-2] นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

[*] อีเมล: phachara.suk67@psru.ac.th

The Current Situation for Promoting Future Competencies of Learners in Educational Institutions with in the Benja Samakkhi Network Group School, Sawankhalok District, Sukhothai Province

Phachara Sukdang[1*]
Nongluk Jaichalad [2]

Abstract

This research aimed to study the state of future competency promotion for learners in the Benja Samakkhi School Network, Sawankhalok District, Sukhothai Province. This study employed a quantitative research methodology. The population consisted of 9 school administrators and 67 teachers within the Benja Samakkhi School Network, totaling 76 participants. The research instrument was a 5-point Likert scale questionnaire with an Item-Objective Congruence (IOC) index ranging from 0.80 to 1.00 and an overall reliability coefficient of 0.819. Data were analyzed using mean (μ) and standard deviation (σ). The research findings revealed that the overall state of future competency promotion for learners in the Benja Samakkhi School Network was at a high level. When considering each aspect, the highest mean score was found in Communication Competency, which was at a high level, followed by Teamwork Competency at a high level. The aspect with the lowest mean score was Technological Competency, which was also at a high level. In summary, every dimension of future competency promotion was rated at a high level.

Keywords: Promoting, Future Competencies of Students, Benja Samakkhi School Network.

[1-2] Master of Education Program in Educational Administration Phibulsongkram Rajabhat University
[*] Email : phachara.suk67@psru.ac.th

บทนำ

หัวใจสำคัญของการศึกษาคือการเรียนรู้ของผู้เรียนในการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ จึงมีความจำเป็นต้องปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนการปฏิรูปการเรียนรู้นั้นมีองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอีกหลายประการ ได้แก่ ครูผู้สอน หลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล องค์ประกอบดังกล่าวส่งผลให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันได้ตระหนักถึงความสำคัญและเป้าการพัฒนาผู้เรียนในปัจจุบันและอนาคตที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสาระสำคัญ ทั้งแนวคิดพื้นฐานกรอบสมรรถนะผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ คือ แนวทางที่ทำให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) สำหรับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมเกิดจากการบูรณาการความรู้ เจตคติ ทักษะ เป็นความสามารถที่ทำให้บรรลุเป้าหมายได้สำเร็จ เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตจริง มิได้มุ่งเรื่องความรู้หรือเนื้อหาวิชาที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา (บังอร เสรีรัตน์, 2564)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พุทธศักราช 2566 – 2570) ส่วนที่ 2 ด้านการพัฒนาประเทศมิติด้านสังคมและทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทย พบว่าระบบการศึกษาของประเทศยังขาดการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงกับตลาดแรงงาน และยังไม่มีระบบฐานข้อมูลอุปสงค์และอุปทานกำลังคนของประเทศเพื่อประกอบการวางแผนพัฒนากำลังแรงงาน รวมทั้งขาดการพัฒนาสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นของแรงงานแต่ละอาชีพ ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการผลิตและยกระดับสมรรถนะทักษะของแรงงานสู่ฐานนวัตกรรม ในด้านของความรอบรู้ด้านดิจิทัล ด้านการจัดการข้อมูล ด้านปัญญาประดิษฐ์ โค้ดดิ้ง รวมไปถึงทักษะที่เทคโนโลยีไม่สามารถทดแทนได้ โดยเฉพาะทักษะทางพฤติกรรม เช่น ทักษะมนุษย์ การคิดเชิงวิพากษ์ การทำงานเป็นทีม และความคิดสร้างสรรค์ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ, 2564)

แผนแม่บทและนโยบายแห่งรัฐที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา ทรัพยากรทุนมนุษย์เพื่อให้รากฐานของชาติมีความมั่นคง ดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข ก้าวไปสู่การแข่งขัน ในภูมิภาคและโลกได้อย่างสง่างามและภาคภูมิ และความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรการศึกษาของชาติให้เป็นหลักสูตรที่สามารถสร้างและพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นของผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการ จึงอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 กำหนดให้ ปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในลักษณะหลักสูตรฐานสมรรถนะ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มุ่ง ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสมรรถนะหลักที่สำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

สมรรถนะแห่งอนาคตคือสมรรถนะหลักที่ถูกพิจารณาว่าเป็นสมรรถนะสำคัญต่อความสำเร็จในอนาคต (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2564) การบริหารจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ ทักษะ สำหรับอนาคตให้เป็นนวัตกร ทั้งด้านความรู้ด้านเนื้อหาและ

ทักษะการปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านออก การเขียนได้ และการคิดเลขเป็น (3Rs) โดยความรู้ด้านเนื้อหาและทักษะการปฏิบัติประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ความรู้ด้านเนื้อหา ทักษะการปฏิบัติ และทักษะทางเทคนิค โดยผู้ที่จะสามารถสร้างนวัตกรรมได้ต้องมีทักษะการออกแบบและทักษะการสร้างต้นแบบซึ่งอยู่ภายใต้ทักษะการปฏิบัติทั้งนี้ เด็กไทยควรมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและมีทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะความร่วมมือและการทำงานเป็นที่มีภาวะผู้นำ ทักษะด้านความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม กระบวนทัศน์ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะด้านคอมพิวเตอร์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ และความเมตตา มีวินัย คุณธรรมและจริยธรรม (8Cs) (สุกัญญา แช่มช้อย, 2563)

สมรรถนะแห่งอนาคต เป็นเป้าท้าทายแก่นักพัฒนาการศึกษามาหลายทศวรรษ นับแต่ McClelland ได้นำเสนอแนวคิดสมรรถนะพื้นฐานและสมรรถนะประจำสายงานได้มีนักวิชาการ นักวิทยาศาสตร์ และนักการศึกษาชี้เป้าให้เชื่อมไปสู่ความสามารถที่ใช้ได้สำหรับบริบทที่กำลังก้าวไปสู่สภาพที่เทคโนโลยีพลิกผันเข้าทดแทนเทคโนโลยียุคปัจจุบันที่กำลังล้าสมัยหายไปอย่างพลิกหน้ามือเป็นหลังมือ สมรรถนะเหล่านี้ ได้แก่ 1) ด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม 2) ด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี 3) ด้านชีวิตและอาชีพ 4) ด้านบาทที่แสดงออกทางสังคม 5) ด้านการเรียนรู้ 6) ด้านการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 7) ด้านความสำเร็จ (William, Joseph, & Carl, 2019)

หลักสูตรฐานสมรรถนะมีจุดมุ่งหมายในการสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพร้อมรับมือกับโลกยุคใหม่ โดยมีการกำหนดสมรรถนะที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนไว้ 2 ประเภท คือ 1) สมรรถนะหลัก เป็นสมรรถนะที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนได้ในสาระการเรียนรู้ หรือนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ สมรรถนะประเภทนี้บางสมรรถนะอาจพัฒนาได้ดีกว่ากับเนื้อหาบางเนื้อหา เช่น สมรรถนะการคิดขั้นสูง สมรรถนะการทำงานแบบรวมพลัง สมรรถนะทักษะชีวิต โดยสมรรถนะเหล่านี้ สามารถใช้เนื้อหาสาระใด ๆ ก็ได้ในการพัฒนาผู้เรียน 2) สมรรถนะเฉพาะวิชา/ สาขาวิชา เช่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีสมรรถนะเฉพาะของวิชา เช่น สมรรถนะด้านการประพันธ์ การเขียนกลอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา มีสมรรถนะด้านการวาดภาพ การปั้น เป็นต้น โดยสาระวิชาต่าง ๆ จะมีสมรรถนะเฉพาะวิชาเป็นของตน ดังนั้น ผู้เรียนจะได้รับการฝึกสมรรถนะจนสามารถเรียนรู้ ปฏิบัติ และพัฒนาให้ได้เป็นอย่างดี คล่องแคล่ว จนเกิดความชำนาญ รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้ทักษะนั้นในการทำงานในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งสมรรถนะหลักและสมรรถนะเฉพาะ ต่างมีระดับการเรียนรู้ตั้งแต่ง่ายไปถึงยาก ซึ่งในหลักสูตรจึงมีการกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบไต่ระดับ ไปตามระดับความสามารถของตน (ทิศนา แขมมณี, 2562)

การจัดการเรียนการสอนแบบฐานสมรรถนะ ไม่ได้ให้ผู้เรียนมีเพียงแค่ความรู้ทางทฤษฎีเท่านั้น แต่มุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติและการลงมือทำจริง ด้วยตนเองของผู้เรียนมีการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติเพื่อการปฏิบัติงานหรือแก้ปัญหาได้สำเร็จ หรือสามารถสร้างผลงานได้จริงในสถานการณ์ที่กำหนด โดยจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะในระดับชำนาญหรือเชี่ยวชาญ เป็นการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการองค์ความรู้ข้ามศาสตร์ความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ตามความถนัดและความสามารถของผู้เรียน รวมถึงมีการให้

ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อเป็นการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ฐานสมรรถนะ ประสบความสำเร็จ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

จากผลการการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเบญจสามัคคี สังกัดสำนักเขตพื้นการศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2567 พบว่า สมรรถนะสำคัญทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะด้านการสื่อสาร สมรรถนะด้านการคิด สมรรถนะด้านการแก้ปัญหาสมรรถนะด้านการใช้ทักษะชีวิต และสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยี ค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนมีสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และทักษะชีวิตที่แตกต่างกัน จึงส่งผลถึงสมรรถนะในด้านต่าง ๆของผู้เรียน ดังนั้น สำนักเขตพื้นการศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 และสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี จึงเล็งเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ คุณธรรม ค่านิยม และส่งเสริม สมรรถนะแห่งอนาคตที่สำคัญ ในการดำรงชีวิตสามารถพึ่งพาตนเองและใช้ชีวิตในสังคมได้มีความสุข (รายงานผลการดำเนินงานประจำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2, 2567)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียนในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียนที่ทำให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย โดยนำเสนอเนื้อหาดังต่อไปนี้ 1) แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะ 2) แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียน 3) สมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียน 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะ

1.1 ความหมายของสมรรถนะ

สมรรถนะเป็นปัจจัยในการทำงานที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ องค์การ โดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพราะสมรรถนะเป็นปัจจัยช่วยให้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้ส่งผลไปสู่การพัฒนาองค์กร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) กล่าวว่า สมรรถนะหมายถึง พฤติกรรม และ ความสามารถ เชิงคุณลักษณะที่ซ่อนอยู่ในตัวบุคคล ได้แก่ วิธีคิด อุปนิสัย และแรงจูงใจ รวมทั้งมีการประยุกต์ใช้องค์ความรู้เละทักษะ ซึ่งส่งผลถึงการปฏิบัติงานประสบความสำเร็จอย่างโดดเด่น หรือ

เหนือกว่าผู้อื่น และก่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่องค์กรตามที่ต้องการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของบุคคลในการประยุกต์ความรู้ ทักษะและคุณลักษณะต่าง ๆที่ตนมีให้เหมาะสมในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ สนธยา หลักทอง (2562) ได้สรุปว่าสมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม เจตคติ เป็นต้น ซึ่งมีความจำเป็นในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบของแต่ละบุคคลเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานหรือสูงกว่าที่กำหนดไว้

จากการสังเคราะห์แนวคิดดังกล่าว สมรรถนะ หมายถึง พฤติกรรม เชิงคุณลักษณะส่วนบุคคล รวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะในการทำงานตามบทบาทและสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้อย่างโดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานหรือสูงกว่าที่กำหนดไว้

1.2 ความสำคัญของสมรรถนะ

สมรรถนะมีความสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่บุคคลและองค์กรในด้านการเรียนรู้ การปฏิบัติงาน การประกอบอาชีพ อันนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด จารุวรรณ จันเลือน (2557) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขต จังหวัดภาคเหนือ ได้สรุปว่า สมรรถนะ มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลากรและองค์กร รวมทั้งทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้ถึงระดับความสามารถว่าอยู่ในระดับใด และช่วยให้เกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ทำให้เกิดการหล่อหลอมไปสู่สมรรถนะขององค์กรที่ดีขึ้นทำให้เกิดการปฏิบัติงานนั้น ๆ ให้บรรลุผลงานตามเป้าหมาย กระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวว่า สมรรถนะมีความสำคัญ เชิงคุณลักษณะ พฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้นักเรียนสามารถ เรียนรู้หรือปฏิบัติงานหรือสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในชั้นเรียนอานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์ (2561) กล่าวว่า สมรรถนะมีความสำคัญ เชิงคุณลักษณะของบุคคล ซึ่งได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณสมบัติต่าง ๆ อันได้แก่ ค่านิยม จริยธรรม บุคลิกภาพ คุณลักษณะทางกายภาพและอื่น ๆ ซึ่งจำเป็นและสอดคล้องกับความเหมาะสมกับองค์การ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องสามารถจำแนกได้ว่าผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการทำงาน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2562) กล่าวว่า สมรรถนะมีความสำคัญ เชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะความสามารถและคุณลักษณะอื่นๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่นๆ ในองค์กร กล่าวคือการที่บุคคลจะแสดงสมรรถนะใดสมรรถนะหนึ่งได้

จากการสังเคราะห์แนวคิดดังกล่าว ความสำคัญของสมรรถนะ เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมเป็นผลจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณสมบัติต่าง ๆ ทำให้เกิดการหล่อหลอมไปสู่สมรรถนะที่ดีมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลากรและองค์กรให้ประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย บุคคลและผู้เรียนปฏิบัติงานหรือสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อน ตามระดับความสามารถของตนเอง

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียน

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านการศึกษา ด้านวิทยาการสังคม และสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ในด้านสมรรถนะที่จำเป็นในอนาคต เพื่อใช้การประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562) กล่าวว่า สมรรถนะแห่งอนาคต หมายถึง ความสามารถของบุคคล ในการบูรณาการและประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะส่วนตัวที่ตนมีในการปฏิบัติงาน หรือ การแก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างประสบความสำเร็จในระดับที่กำหนดช่วยให้บุคคลและกลุ่มบุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) กล่าวว่า สมรรถนะแห่งอนาคต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในระดับที่ปฏิบัติงานใดงานหนึ่งได้สำเร็จ โดยใช้ความรู้ทักษะ เจตคติ/คุณลักษณะ ที่ตนมีอยู่หรือพฤติกรรมของบุคคลในการนำ ความรู้ ทักษะและคุณลักษณะเฉพาะ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานหรือแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้จนประสบความสำเร็จ กระทรวงศึกษาธิการ (2563) กล่าวว่า สมรรถนะแห่งอนาคต หมายถึง ความสามารถ และทักษะสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนพึงมีเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตในโลกยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านวิทยาการสังคม และสิ่งแวดล้อมสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2565) กล่าวว่า สมรรถนะแห่งอนาคต หมายถึง ความรู้ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน มีทักษะความคิด วิพากษ์ สื่อสาร ทำงานเป็นทีมได้ บุคคลที่มีสมรรถนะและอยู่รอดได้ในโลกอนาคตคือบุคคลที่สามารถแก้ปัญหาเป็น และปรับตัวตามโลกที่เปลี่ยนแปลงได้ คนเก่งเกิดจากการใช้ความพยายามและการเรียนรู้แล้วต่อยอดสร้างสรรค์ รู้ความเป็นไปของโลกและเทคโนโลยีที่พลิกผันตลอดเวลา

3. สมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียน

สมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียนแต่ละด้านได้จากการสังเคราะห์แนวคิดสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียนจากนักวิชาการ นักวิจัย ตำรา และเอกสารงานวิจัย ดังนี้

3.1 สมรรถนะด้านเทคโนโลยี

การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านเทคโนโลยีจากนักวิชาการ นักวิจัย ตำรา และเอกสารงานวิจัย ดังนี้

สุริยา หมาดทิ้ง (2556) กล่าวว่า สมรรถนะด้านเทคโนโลยีเป็นความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตเบื้องต้น การจัดงานเอกสารและการสื่อสารผ่านสมาร์ทโฟน การใช้อีเมลและโซเชียลเน็ตเวิร์ค

ศกลวรรณ พาเรือง (2561) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การศึกษาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร ได้สรุปว่า สมรรถนะด้านเทคโนโลยีเป็นความรู้ ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการผลิตและสร้างสรรค์สื่อสารสนเทศ สามารถสื่อสารสารสนเทศการจัดการสารสนเทศ รวมทั้งมีการประเมินค่าสารสนเทศ และมีจรรยาบรรณการใช้สารสนเทศ

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2562) กล่าวว่า สมรรถนะด้านเทคโนโลยีเป็นความสามารถในการเข้าถึง ค้นหาคัดกรอง วิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดการ ประยุกต์ใช้ สื่อสาร สร้าง แบ่งปัน การติดตามข้อมูลสารสนเทศและเนื้อหา (Content Media) ได้อย่างเหมาะสม ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น มีความรับผิดชอบ ปลอดภัย มีมารยาท ไม่ละเมิดกฎหมายใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีต่างๆ ด้านดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลากหลาย และสามารถประยุกต์ใช้ในงานได้มากขึ้นได้แก่ การประกอบอาชีพ การศึกษาและเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองการดำเนินชีวิตประจำวันระบุความต้องการและทรัพยากรได้ ตัดสินใจใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมได้อย่างชาญฉลาดตามวัตถุประสงค์และความต้องการได้ แก้ปัญหาอย่างเชื่อมโยงกันด้วยเครื่องมือดิจิทัลได้ใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์สามารถแก้ปัญหาเชิงเทคนิค และสามารถปรับปรุงพัฒนาสมรรถนะตนเองให้เท่าทันโลกได้

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า สมรรถนะด้านเทคโนโลยีเป็นความสามารถในการเข้าถึง สื่อสาร แบ่งปัน ติดตามข้อมูลสารสนเทศและเนื้อหา ค้นหาคัดกรอง วิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดการ ประเมินค่าสารสนเทศ ประยุกต์ใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการผลิตและสร้างสรรค์สื่อสารสนเทศใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตเบื้องต้น ในการจัดงานเอกสาร สื่อสารผ่านสมาร์ทโฟน ใช้อีเมลและโซเชียลเน็ตเวิร์คอย่างเหมาะสม ปลอดภัย ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น มีจรรยาบรรณการใช้สารสนเทศ มีความรับผิดชอบ มีมารยาทใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีต่างๆ ด้านดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประยุกต์ใช้ในงานได้มากขึ้น ระบุความต้องการและทรัพยากรได้ ตัดสินใจใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมได้อย่างชาญฉลาดตามวัตถุประสงค์และความต้องการได้ แก้ปัญหาอย่างเชื่อมโยงกันด้วยเครื่องมือดิจิทัลได้ ใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์สามารถแก้ปัญหาเชิงเทคนิค และสามารถปรับปรุงพัฒนาสมรรถนะตนเองให้เท่าทันโลก

3.2 สมรรถนะด้านการคิด

การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการคิดจากนักวิชาการ นักวิจัย ตำรา และเอกสารงานวิจัย ดังนี้

National Education Association (2010) กล่าวว่า สมรรถนะด้านการคิดเป็นการที่บุคคลสามารถให้เหตุผลในประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างมี ประสิทธิภาพสามารถ ที่จะคิดอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยของ สิ่งต่าง ๆ นั้นทำงานสัมพันธ์กันในภาพรวม สามารถที่จะตัดสินใจ พิจารณาและวิเคราะห์ ข้อเสนอ มุมมอง ความคิดหรือประเด็นโน้มน้าวต่าง ๆ โดยประเมินจากประจักษ์หลักฐาน ที่เชื่อถือได้ และยังจะต้องสามารถแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ และระบุหรือ ตั้งคำถามที่สำคัญ ซึ่งจะนำไปสู่วิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่า สมรรถนะด้านการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

ฆนัท ธาตุทอง (2554) กล่าวว่า สมรรถนะด้านการคิดเป็นความสามารถในหาคำตอบ ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เป็นทักษะที่ส่งผลต่อความสามารถในการกระทำ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การคิดเชิงระบบ ทักษะการนิยาม การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประยุกต์ การสร้าง การจัดระบบ การหาแบบแผนการพิสูจน์ การทำนาย เป็นต้น และต้องอาศัยทักษะการสื่อความหมายและทักษะการคิดที่เป็นแกนหลาย ๆ ทักษะในแต่ละขั้น

สรปัญญาสุข สุขกรินทร์ (2560) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้สรุปว่า สมรรถนะด้านการคิดเป็นความสามารถในการเรียนรู้ทางสมอง ในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเชิงสร้างสรรค์ และการคิดเป็นระบบ การดำเนินชีวิตในยุคข้อมูล ข่าวสาร จำเป็นต้องเป็นคนที่มีความสามารถทางการคิด

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า สมรรถนะด้านการคิด เป็นความสามารถในการให้เหตุผลในประเด็นต่าง ๆ หาคำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ องค์ประกอบย่อยของสิ่งต่าง ๆ ได้ตัดสินใจพิจารณา ข้อเสนอ มุมมอง ความคิดหรือประเด็นโน้มน้าวต่าง ๆ โดยประเมินจากประจักษ์หลักฐานที่เชื่อถือได้ ตั้งคำถามที่สำคัญ ระบุวิธีการ แก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่าง ๆ มีความสามารถในการคิดสังเคราะห์สร้าง ประยุกต์องค์ความรู้เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคม คิดอย่างมีวิจารณญาณโดยการหาแบบแผน การพิสูจน์ การทำนายในการตัดสินใจ มีการคิดเชิงสร้างสรรค์ และการคิดเป็นระบบ ในการดำเนินชีวิตยุคข้อมูลข่าวสาร

3.3 สมรรถนะด้านการสื่อสาร

การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสื่อสารจากนักวิชาการ นักวิจัย ตำรา และเอกสารงานวิจัย ดังนี้

ฟองจันทร์ ยิ่งสุข (2554) กล่าวว่า สมรรถนะด้านการสื่อสารเป็นความสามารถในการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ด้วยเพราะภาษาเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดประสบการณ์ทั้งทางด้านการพูด การฟัง การเขียน และการอ่าน การสื่อสาร มนุษย์ใช้ประโยชน์จากภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญในชีวิตนั้น

นวภรณ์ อุ่นเรือน (2560) กล่าวว่า สมรรถนะด้านการสื่อสารเป็นความสามารถการใช้ภาษาเป็นตัวกลาง และเครื่องมือเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความน่าเชื่อถือการยอมรับเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและแนวปฏิบัติซึ่งกันและกัน การสื่อสารที่ดีสามารถช่วยติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กล่าวว่า สมรรถนะด้านการสื่อสารเป็นความสามารถในการรับและส่งสารบนพื้นฐานความเข้าใจและความเคารพในความคิดหรือวัฒนธรรมที่แตกต่างตลอดจนสามารถเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา หรือการสื่อความหมายผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆอย่างเหมาะสม เพื่อบรรลุเป้าหมายในการสื่อสาร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) กล่าวว่า สมรรถนะหลักด้านการสื่อสารเป็นความสามารถในการรับสาร การส่งสาร และ การแลกเปลี่ยน/ถ่ายทอดข้อมูลสารสนเทศ ประสบการณ์ ความรู้

ความคิด ได้ถูกต้องตามโครงสร้างและกฎเกณฑ์ทางภาษาด้วย วัจนภาษา รวมถึงการใช้ อวัจนภาษาในการสื่อสาร ผ่านสาร/ข้อความ/ภาพ/สัญลักษณ์ และสามารถเลือกกเนื้อหาและกลวิธีในการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้เหมาะสมตามระดับ การสื่อสาร บริบท สังคม วัฒนธรรม บนฐานคุณธรรมจริยธรรม เข้าใจความต้องการในการสื่อสารของตนเอง และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น สื่อสารได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับกาลเทศะ เกิดความราบรื่น สื่อสารอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนเองในด้านสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และก่อประโยชน์แก่สังคม รวมถึงเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า สมรรถนะด้านการสื่อสารเป็นความสามารถในการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ใช้ภาษาเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดประสบการณ์ ให้เกิดความเข้าใจ ความน่าเชื่อถือ การยอมรับ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและแนวปฏิบัติซึ่งกันและกันผ่านทางด้านการพูด การฟัง การเขียน และการอ่าน รับสาร การส่งสารได้ถูกต้องตามโครงสร้างและกฎเกณฑ์ทางภาษาด้วยวัจนภาษา ใช้อวัจนภาษาในการสื่อสาร ผ่านสารข้อความ ภาพ สัญลักษณ์ สื่อสารได้เหมาะสมกับกาลเทศะ บริบท สังคม วัฒนธรรม บนฐานคุณธรรมจริยธรรมสื่อสารได้ราบรื่นบรรลุตามวัตถุประสงค์ก่อประโยชน์แก่สังคม รวมถึงเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นสื่อสารอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนเองในด้านสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ

3.4 สมรรถนะด้านนวัตกรรม

การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านนวัตกรรมจากนักวิชาการ นักวิจัย ตำรา และเอกสารงานวิจัย ดังนี้

เฉลิมลาภ ทองอาจ (2555) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษา สรุปได้ว่า สมรรถนะด้านนวัตกรรมเป็น ความสามารถของบุคคล ที่จะสร้างความคิดใหม่ ซึ่งเป็นนวัตกรรม เพื่อนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ในการแก้ไขหรือพัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถที่จะสร้างความคิดใหม่ ๆที่มีคุณประโยชน์ ซึ่งสามารถนำไปวิเคราะห์ ปรับปรุง แก้ไข และประเมินความคิดเดิมที่ได้เคยคิดขึ้นมา เพื่อพัฒนาให้เป็นความคิดสร้างสรรค์ขั้นสูงสุด

นพดล เหลืองภิรมย์ (2555) กล่าวว่า สมรรถนะด้านนวัตกรรมเป็นการประดิษฐ์คิดค้นเป็นการพบสิ่งใหม่ ความรู้ที่ยังไม่มีผู้ใดคิดค้น หรือค้นพบมาก่อนแต่ยังไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจได้ สามารถทำสิ่งใหม่ขึ้นมาหรือการนำเสนอบางสิ่งบางอย่างที่ใหม่ อาทิ เช่น แนวความคิดใหม่ วิธีการใหม่ เครื่องมือใหม่ เทคนิคใหม่ และ/หรือเทคโนโลยีใหม่สังคม

นรา สุภัคโรจน์ (2556) กล่าวว่า สมรรถนะด้านนวัตกรรมเป็นการสร้างไอเดียใหม่ เพื่อนำไปสู่ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีคุณค่าและน่าตื่นเต้น โดยใช้ทักษะการเชื่อมโยงถึงแม้ว่าไอเดียความคิดนั้นจะแตกต่างกันก็สามารถนำมาเชื่อมโยงได้เกิดเป็นนวัตกรรมใหม่ มีทักษะการถาม การสังเกต การมีปฏิสัมพันธ์กับคนที่

หลากหลาย และทักษะการทดลอง ทักษะการถาม การสังเกต ปฏิสัมพันธ์ และทดลอง จะกระตุ้นให้เชื่อมโยงความคิด และนำมาซึ่งผลิตภัณฑ์ใหม่

วสันต์ สุทธาวาศ (2559) กล่าวว่า สมรรถนะด้านนวัตกรรมเป็นความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นความคิดริเริ่ม วิธีการ หรืออุปกรณ์ ใหม่ ๆ ซึ่งเกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ตนมีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม และรวมหมายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นจากความสามารถในการใช้ความรู้ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะ และประสบการณ์ทางเทคโนโลยีหรือการจัดการ มาพัฒนาให้เกิดผลิตภัณฑ์ หรือกระบวนการผลิต หรือบริการใหม่

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560, น.26) กล่าวว่า สมรรถนะด้านนวัตกรรมเป็นการได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ใหม่ กระบวนการผลิตใหม่ การตลาดหรือรูปแบบที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์เชิงมูลค่าในรูปผลประโยชน์ด้านการเงิน ชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดี

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า สมรรถนะด้านนวัตกรรมเป็นความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นความคิดริเริ่ม วิธีการ แนวความคิดใหม่ หรืออุปกรณ์ ใหม่ ๆ การสร้างไอเดียใหม่เพื่อนำไปสู่ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีคุณค่า ใช้ความรู้ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะ และประสบการณ์ทางเทคโนโลยีการจัดการ มาพัฒนาให้เกิดผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิต และบริการใหม่ มีปฏิสัมพันธ์กับคนที่หลากหลาย ตั้งถาม การทดลอง การสังเกต นำมาเชื่อมโยงได้เกิดเป็นนวัตกรรมใหม่ มีประเมินความคิดเดิมที่ได้เคยคิดขึ้นมาแล้ว เพื่อพัฒนาให้เป็นความคิดสร้างสรรค์ขั้นสูงสุด

3.5. สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม

การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมจากนักวิชาการ นักวิจัย ตำรา และเอกสารงานวิจัย ดังนี้

National Education Association (NEA 2010) กล่าวว่า สมรรถนะด้านการทำงาน เป็นทีมเป็นพฤติกรรมของบุคคล ที่แสดงให้เห็นความสามารถในการที่ทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยการมีจิตใจที่เปิดกว้าง เป็นผู้รับฟังที่ดี มีจิตที่เคารพความแตกต่างของบุคคลอื่น สามารถที่จะยืดหยุ่นและเต็มใจที่จะประนีประนอมเพื่อที่จะทำให้งานบรรลุตามเป้าหมาย มีความรับผิดชอบและมีค่านิยม ส่วนตัวที่จะอุทิศตนและเสียสละแก่ส่วนร่วมโดยถือว่า ตนเองเป็นสมาชิกของกลุ่มและ ต้องรับผิดชอบ ที่จะทำให้กลุ่มหรือทีมทำภารกิจได้สำเร็จตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ แม้ว่าตนเองอาจจะต้องได้รับความยากลำบากบ้างก็ตาม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2554) สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมเป็นความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นส่วนหนึ่งของทีม หน่วยงาน โดยผู้ปฏิบัติมีฐานะเป็นสมาชิกไม่จำเป็นต้องมีฐานะหัวหน้าทีม รวมทั้งความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิกในทีม

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) สมรรถนะการทำงานเป็นทีมเป็นความสามารถในการจัดระบบและกระบวนการทำงาน กิจการ และการประกอบการใด ๆ ทั้งของตนเอง และร่วมกับผู้อื่นโดยใช้การรวมพลังทำงานเป็นทีม มีแผน ขั้นตอน ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายมีการประสานความคิดเห็นที่

แตกต่างสู่การตัดสินใจและแก้ปัญหาเป็นทีมอย่างรับผิดชอบร่วมกันสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและจัดการความขัดแย้งภายใต้สถานการณ์ที่ยุ่งยาก

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมเป็นการร่วมกันทำงานตามบทบาทเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน อีกทั้งส่งเสริม บ่มเพาะความสัมพันธ์ทางบวกโดยผู้เกี่ยวข้องตระหนักในการสนับสนุน แบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิด พร้อมสนับสนุนเกื้อกูลกันทุกด้าน นอกจากนี้ต้อง ใส่ใจในการประสานความคิด ประนีประนอม เสนอทางเลือกและแนวปฏิบัติที่ทุกฝ่ายยอมรับ สร้าง และรักษาความสัมพันธ์ทางบวกกับสมาชิก

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงให้เห็นความสามารถในการที่ทำงานร่วมกับผู้อื่น มีจิตใจที่เปิดกว้าง ประนีประนอม เป็นผู้รับฟังที่ดี มีค่านิยมที่เหมาะสม มีจิตที่เคารพความแตกต่างของบุคคลอื่น มีความรับผิดชอบ มีความตั้งใจอุทิศตนและเสียสละแก่ส่วนร่วม สามารถจัดระบบและกระบวนการทำงาน กิจการ และการประกอบการใดโดยใช้การรวมพลังทำงานเป็นทีม มีแผน ขั้นตอน แลกเปลี่ยนความรู้ประสานความคิด พร้อมสนับสนุนเกื้อกูลกันทุกด้าน ตัดสินใจและแก้ปัญหา จัดการความขัดแย้ง รับผิดชอบร่วมกันอย่างเป็นทีม เสนอทางเลือกและแนวปฏิบัติที่ทุกฝ่ายยอมรับ สร้างความสัมพันธ์ทางบวกกับสมาชิกภายในทีม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

กนิษฐิกา โปษกานนท์ (2561) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การส่งเสริมสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา พบว่า นักศึกษามีสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของสถาบันพลศึกษาส่งเสริมให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

พนิตา จำจด (2561) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การส่งเสริมสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากร สังกัดสำนักงาน กศน. ผลการวิจัย พบวา สมรรถนะดานการใชเทคโนโลยีดิจิทัลอยูในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.65) เนื่องจากนโยบายและจุดเนนการดำเนินงานของสำนักงาน กศน. ที่กำหนดไวในยุทธศาสตรที่ 3 ดานการพัฒนาและเสริมสรางศักยภาพทรัพยากรมนุษย ซึ่งมุงเนน พัฒนาความรูและทักษะของครูและบุคลากรทางการศึกษาดานทักษะและความเขาใจในการใช เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) เพื่อใหมีทักษะความเขาใจและใชประโยชนจากเทคโนโลยีดิจิทัล ในชีวิตประจำวันได อีกทั้งแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของสำนักงานดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในยุทธศาสตรที่ 5 พัฒนากำลังคนใหพรอมเขาสูยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล โดยใหความสำคัญกับการพัฒนากำลังคนวัยทำงานทุกสาขาอาชีพ รวมทั้งบุคลากรภาครัฐ และ ภาคเอกชนใหมีความสามารถในการสรางสรรคและใชเทคโนโลยีดิจิทัลอยางชาญฉลาดในการ ประกอบอาชีพ และพัฒนาบุคลากรในสาขาเทคโนโลยีดิจิทัลโดยตรง ใหมีความรูความสามารถ

และ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในระดับมาตรฐานสากล อันจะนำไปสู่การสรางและจางงานที่มีคุณคาสูง ในยุคดิจิทัล โดยกำหนดแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตรดวยการพัฒนาทักษะดานเทคโนโลยีดิจิทัล ใหแกบุคลากรในตลาดแรงงาน รวมถึงบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน บุคลากรทุกสาขาอาชีพ และบุคลากรทุกชวงวัย จึงทำให บุคลากรตระหนักและเห็นถึงความสำคัญในการศึกษา หาความรู และ นำใชเทคโนโลยีดิจิทัลมาใชในการปฏิบัติงานของตนเอง

ประภาพร เบ้าทอง, กาญจนา บุญภักดิ์ และสุวรรณา อินทร์น้อย (2562) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง ระดับสมรรถนะผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ผลการวิจัย พบว่า ระดับสมรรถนะผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้มีการกำหนดนโยบายและจุดเน้นรวมทั้งแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะในยุคไทยแลนด์ 4.0

ก่อเกียรติ ขวัญสกุล (2562) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การพัฒนานวัตกรรม ด้วยการบูรณาการการเรียนรู้เพื่อบริการวิชาการแก่ชุมชนในรายวิชา 1 หลักสูตร 1 ชุมชน การบูรณาการจัดการความรู้ ของรายวิชามาพัฒนารูปแบบหลักสูตรการเรียนการสอนในลักษณะโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ร่วมกับกระบวนการคิดเชิงออกแบบของ Stanford school พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ออกแบบเชิงนวัตกรรม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อช่วยสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรมโดยผ่านกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง

จันทิมา นิลอุบล (2564) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมและสมรรถนะการสื่อสารของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่1 โดยการเรียนรู้สะเต็มด้วยการสืบเสาะหาความรู้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนได้เรียนรู้ตามบทบาทการเป็นสมาชิกที่ดีของทีมและมีภาวะผู้นำ กระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง และรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองเกิดกระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบได้สำเร็จตามคำแนะนำ เคารพกฎ กติกา ของกลุ่มและชั้นเรียน รับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นและตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ตามคำแนะนำ และเริ่มสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่มมีวิธีการจัดการความขัดแย้งได้เหมาะสมกับวัย

อธิคุณ วิเชียรศรี (2564) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะนักเรียนตามหลักภาวนา 4 ของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนวิเศษเมืองทองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไป หาน้อย ได้ดังนี้ การส่งเสริมสมรรถนะด้านการคิด สมรรถนะด้านทักษะชีวิต สมรรถนะด้านเทคโนโลยี สมรรถนะด้านการสื่อสาร และสมรรถนะด้านการแก้ปัญหา เนื่องจากนโยบายและจุดเน้นของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองและสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง

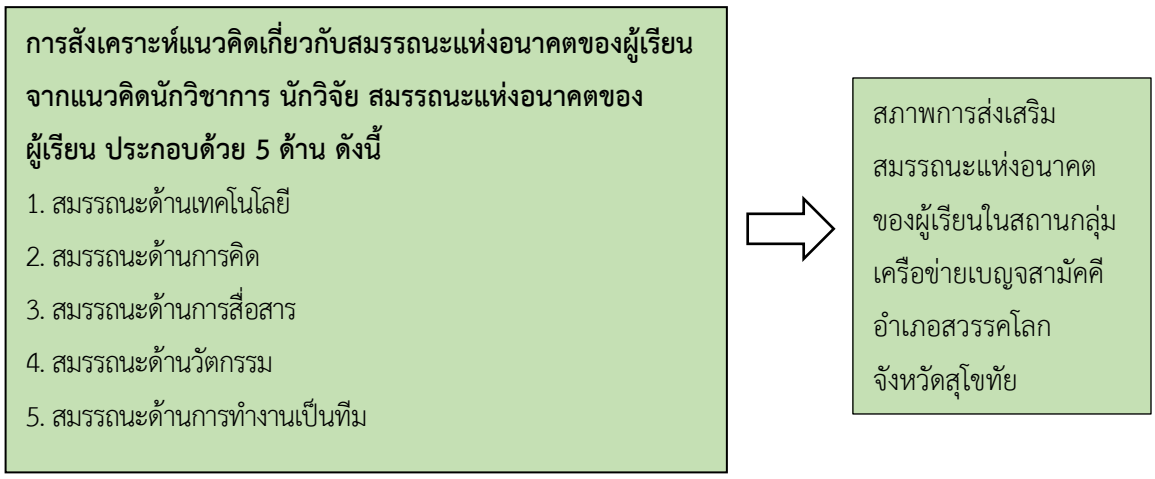
4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Nash & Jane (2009) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัย ใน ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องด้วยนโยบายและจุดเน้นของมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนนักศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

Syed Noor - Ul – Amin (2015) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับการศึกษา ผลการวิจัย พบว่าความสามารถของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับการศึกษา ใช้งานไอซีทีพร้อมด้วยการสอนกระบวนการเรียนรู้ คุณภาพและความสามารถในการเข้าถึงการศึกษา การเรียนรู้แรงจูงใจสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียนในสถานกลุ่มเครือข่ายเบญจสามัคคี อำเภอ สวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย พบว่า องค์ประกอบของสมรรถนะแห่งอนาคตมี 5 องค์ประกอบ โดยได้มาจากการสังเคราะห์แนวคิดนักวิชาการ จากตาราง 1 การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียน โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพิจารณาความถี่ที่สอดคล้องกับ นักวิชาการที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป หรือคิดเป็นร้อยละมากกว่า 50 ตามเกณฑ์ของ ณัฏฐภรณ์ หลาวทอง (ณัฏฐภรณ์ หลาวทอง, 2559, น. 96) ดังภาพ 2

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจ สามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 9 คน และครูจำนวน 67 คน รวมทั้งสิ้น 76 คน โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด 76 คน (รายงานผลการดำเนินงานประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2567. (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 , 2567)

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยให้ผู้ตอบเลือกตามระดับความคิดเห็นของตนเอง ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2562) ซึ่งสร้างและพัฒนาจากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวน 50 ข้อ แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.819 ศึกษาสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ 1) ขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร จำนวน 76 คน 2) ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย และแบบสอบถามให้กับประชากร จำนวน 76 ฉบับ 3) เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามโดยใช้รูปแบบออนไลน์ (Google Forms) จำนวน 76 ฉบับ 4) นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป 5) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา แล้วนำข้อมูลเชิงปริมาณไปวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียนในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคีในภาพรวม

ข้อที่	สมรรถนะแห่งอนาคต	N=76		ระดับ	ลำดับ
		μ	σ		
1	สมรรถนะด้านเทคโนโลยี	3.73	0.37	มาก	5
2	สมรรถนะด้านการคิด	4.17	0.27	มาก	4
3	สมรรถนะด้านการสื่อสาร	4.50	0.28	มาก	1
4	สมรรถนะด้านวัตกรรม	4.20	0.29	มาก	3
5	สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม	4.25	0.30	มาก	2
ค่าเฉลี่ยรวม		4.13	.21	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียน ในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 4.13, σ = 0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมรรถนะด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก (μ = 4.50,σ = 0.28) รองลงมา คือ สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก (μ = 4.25,σ= 0.30) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สมรรถนะสมรรถนะด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก (μ = 3.73,σ= .37)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน สภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียนในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคีด้านเทคโนโลยี

ข้อ	สมรรถนะด้านเทคโนโลยี	N=76		ระดับ	ลำดับ
		μ	σ		
1	สถานศึกษาส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.87	0.85	มาก	5
2	สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนในการใช้ความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่เหมาะสม	3.50	0.95	มาก	9
3	สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนให้คิดวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับ	3.46	0.84	ปานกลาง	10
4	สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนในการคิดสังเคราะห์และประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีในการผลิตหรือสื่อสารสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์	3.71	0.81	มาก	6
5	สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนในการใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมพื้นฐานและอินเทอร์เน็ตในการจัดทำงานเอกสารรายงานต่างๆ	3.53	0.97	มาก	8
6	สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนในการใช้สมาร์ทโฟนและโซเชียลเน็ตเวิร์คเพื่อการสื่อสารอย่างเหมาะสม	3.55	0.81	มาก	7
7	สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนในการแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างมีความรับผิดชอบ	3.95	0.89	มาก	2
8	สถานศึกษาสร้างความตระหนักรู้ให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีจริยธรรม ไม่ละเมิดสิทธิและไม่ฝ่าฝืนกฎหมาย	3.89	0.84	มาก	3
9	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างเหมาะสมเพื่อให้การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.04	0.93	มาก	1
10	สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี	3.88	0.91	มาก	4
ค่าเฉลี่ยรวม		3.73	0.37	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียน ในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย การส่งเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยี อยู่ในในระดับมาก (μ=3.73,σ=0.38) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างเหมาะสมเพื่อให้การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก (μ=4.04,σ=0.93) รองลงมา คือ สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนในการแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก (μ=3.95,σ=0.89) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนให้คิดวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับอยู่ในระดับมาก (μ=3.46,σ=0.84)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน สภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียน ในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคีด้านการคิด

ข้อ	สมรรถนะด้านการคิด	N=76		ระดับ	ลำดับ
		μ	σ		
1	สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เหตุผลในการค้นหาคำตอบในประเด็นต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ	3.87	0.93	มาก	8
2	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์องค์ประกอบของ สิ่งที่อยู่รอบตัวได้อย่างละเอียดและชัดเจน	4.62	0.60	มากที่สุด	2
3	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การสร้างแนวคิดหรือสิ่งใหม่ ๆ	3.90	0.81	มาก	7
4	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนตั้งคำถามที่นำไปสู่แนวทางกาแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ	4.46	0.77	มาก	5
5	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยอาศัยเหตุผลและหลักฐานประกอบ	4.54	0.76	มากที่สุด	3
6	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างเป็นระบบและมีแบบแผนในกระบวนการวิเคราะห์และตัดสินใจ	4.75	0.57	มากที่สุด	1
7	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาแนวทางใหม่ ๆ ที่แตกต่างและเป็นประโยชน์	4.50	0.79	มาก	4
8	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินแนวคิดหรือข้อเสนอแนะ ต่าง ๆ จากหลักฐานเชิงประจักษ์	4.09	0.94	มาก	6
9	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการคิดเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองอย่างเหมาะสม	3.50	0.98	มาก	10

ข้อ	สมรรถนะด้านการคิด	N=76		ระดับ	ลำดับ
		μ	σ		
10	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดเพื่อร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหาของสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์	3.60	0.81	มาก	9

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียน ในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย การส่งเสริมสมรรถนะด้านการคิดอยู่ในระดับมาก (μ=4.17,σ=0.27) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างเป็นระบบและมีแบบแผนในกระบวนการวิเคราะห์และตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด (μ=4.75,σ=0.57) รองลงมา คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์องค์ประกอบของ สิ่งที่อยู่รอบตัวได้อย่างละเอียดและชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด (μ=4.62,σ=0.60) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการคิดเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก (μ=3.50,σ=0.98)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน สภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียนในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคีด้านการสื่อสาร

ข้อ	สมรรถนะด้านการสื่อสาร	N=76		ระดับ	ลำดับ
		μ	σ		
1	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดได้อย่างชัดเจน	4.04	0.98	มาก	9
2	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียน พูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษา ได้อย่างถูกต้องตามโครงสร้างและกฎเกณฑ์ทางภาษา	4.00	0.86	มาก	10
3	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการสื่อสารอย่างเข้าใจ น่าเชื่อถือ และได้รับการยอมรับจากผู้รับสาร	4.50	0.76	มาก	7
4	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้วัจนภาษา (ภาษาพูด/เขียน) และอวัจนภาษา (ท่าทาง สีหน้า ภาพสัญลักษณ์) ในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	4.68	0.57	มากที่สุด	4
5	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนปรับการสื่อสารตามบริบท สังคม และวัฒนธรรม	4.70	0.54	มากที่สุด	3

ข้อ	สมรรถนะด้านการสื่อสาร	N=76		ระดับ	ลำดับ
		μ	σ		
6	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนสื่อสารได้อย่างราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์ของการสื่อสารในแต่ละครั้ง	4.64	0.56	มากที่สุด	5
7	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ด้วยอย่างมีวิจารณญาณ	4.80	0.41	มากที่สุด	2
8	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการพัฒนาสติปัญญา จิตใจ อารมณ์	4.82	0.45	มากที่สุด	1
9	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนสื่อสารบนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม และเกิดประโยชน์ต่อสังคม	4.38	0.85	มาก	8
10	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นผ่านการสื่อสารอย่างสุภาพและเคารพความคิดเห็นต่าง ๆ	4.51	0.66	มากที่สุด	6
ค่าเฉลี่ยรวม		4.50	0.28	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียน ในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย การส่งเสริมสมรรถนะด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก (μ=4.50,σ=0.28) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการพัฒนาสติปัญญา จิตใจ อารมณ์อยู่ในระดับมากที่สุด (μ=4.82,σ=0.45) รองลงมา คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ด้วยอย่างมี วิจารณญาณ อยู่ในระดับมากที่สุด (μ=4.80,σ=0.41) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียน พูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษา ได้อย่างถูกต้องตามโครงสร้างและกฎเกณฑ์ทางภาษาอยู่ในระดับมาก (μ=4.00,σ=0.86)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน สภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียนในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคีอำเภอสวรรคโลกด้านนวัตกรรม

ข้อ	สมรรถนะด้านนวัตกรรม	N=76		ระดับ	ลำดับ
		μ	σ		
1	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดริเริ่มและสร้างสรรค์แนวความคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ	3.93	0.93	มาก	9
2	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะ การสังเกต ตั้งคำถาม และทดลองเพื่อนำไปสู่การสร้างแนวคิดนวัตกรรม	4.11	0.89	มาก	8

3	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ทักษะและประสบการณ์ทางเทคโนโลยีในการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์หรือบริการใหม่ ๆ	4.24	0.69	มาก	5
4	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบและประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ที่ตอบสนองต่อปัญหาหรือความต้องการในชีวิตจริง	4.25	0.73	มาก	4
5	สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นเพื่อเชื่อมโยงแนวคิดให้เกิดนวัตกรรมที่มีคุณค่า	4.29	0.83	มาก	3
6	สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนพัฒนาแนวคิดให้เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่	4.17	0.84	มาก	6
7	สถานศึกษากระตุ้นให้ผู้เรียน สร้างไอเดียใหม่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ และพัฒนาอย่างมีขั้นตอน	4.74	0.50	มากที่สุด	1
8	สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้เรียนนำความรู้หลากหลายศาสตร์มาผสมผสานเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ	4.13	0.87	มาก	7
9	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้เป็นผู้มีความคิดเชิงนวัตกรรม	3.60	0.80	มาก	10
10	สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้เรียนจัดการทรัพยากร ความรู้ และเวลาอย่างมีประสิทธิภาพในการสร้างนวัตกรรม	4.60	0.68	มากที่สุด	2
ค่าเฉลี่ยรวม		4.20	0.29	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียน ในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย การส่งเสริมสมรรถนะด้านนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก (μ=4.20,σ=0.29) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษากระตุ้นให้ผู้เรียน สร้างไอเดียใหม่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ และพัฒนาอย่างมีขั้นตอนอยู่ในระดับมากที่สุด (μ=4.74,σ=0.50) รองลงมา คือ สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้เรียนจัดการทรัพยากร ความรู้ และเวลาอย่างมีประสิทธิภาพในการสร้างนวัตกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ=4.60,σ=0.68) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้เป็นผู้มีความคิดเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก (μ=3.60,σ=0.80)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน สภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียนในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี ด้านการทำงานเป็นทีม

ข้อ	สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม	N=76		ระดับ	ลำดับ
		μ	σ		
1	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและสร้างความสัมพันธ์ที่ดี	4.64	0.58	มากที่สุด	2

ข้อ	สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม	N=76		ระดับ	ลำดับ
		μ	σ		
2	สถานศึกษาส่งเสริมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายบนพื้นฐานของค่านิยมที่ถูกต้องโดยปราศจากความรุนแรง	4.70	0.60	มากที่สุด	1
3	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของทีม	4.61	0.63	มากที่สุด	3
4	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองในทีมอย่างตั้งใจและเต็มที่	4.60	0.66	มากที่สุด	4
5	สถานศึกษาสร้างความตระหนักรู้ในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่ออุทิศตนและเสียสละ	4.08	0.96	มาก	6
6	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียน วางแผน กำหนดขั้นตอนและจัดระบบการทำงานร่วมกันในทีมอย่างมีประสิทธิภาพ	4.50	0.74	มาก	5
7	สถานศึกษาสร้างความตระหนักรู้ให้ผู้เรียนสนับสนุนช่วยเหลือ และเกื้อกูลสมาชิกในทีมทุกด้าน	4.00	0.86	มาก	8
8	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดีโดยทุกฝ่ายสามารถยอมรับร่วมกัน	3.84	0.93	มาก	10
9	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนตัดสินใจร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาในทีมอย่างมีเหตุผลและประนีประนอม	3.90	0.97	มาก	9
10	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดการความขัดแย้งภายในทีมอย่างเหมาะสมและรักษาความสามัคคีในกลุ่ม	4.05	0.99	มาก	7
ค่าเฉลี่ยรวม		4.25	.30	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียน ในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย การส่งเสริมสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก (μ=4.25,σ=.030) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายบนพื้นฐานของค่านิยมที่ถูกต้อง โดยปราศจากความรุนแรงอยู่ในระดับมากที่สุด (μ=4.70,σ=.060) รองลงมา คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด (μ=4.64,σ=0.58) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดีโดยทุกฝ่ายสามารถยอมรับร่วมกันอยู่ในระดับ (μ=3.84,σ=0.93)

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียน ในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยจำแนกเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้ โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านเทคโนโลยี 2) สมรรถนะด้านการคิด 3) สมรรถนะด้านการสื่อสาร 4) สมรรถนะด้านนวัตกรรม 5) สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ ซึ่งจะนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียน ในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมากจากสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ ฝึกฝน และลงมือปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับแนวคิดของ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) ได้อธิบายไว้ว่า สมรรถนะแห่งอนาคตเป็น ความสามารถ ที่สำคัญของผู้เรียนทุกคนพึงมีเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตในโลกยุคปัจจุบันที่มี การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวิทยาการ สังคม และสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับแนวคิดของ (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, 2565) ได้อธิบายว่า สมรรถนะแห่งอนาคตเป็นองค์ความรู้ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน มีทักษะความคิด วิพากษ์ สื่อสาร ทำงานเป็นทีมได้ บุคคลที่มีสมรรถนะและอยู่รอดได้ในโลกอนาคตคือบุคคลที่สามารถแก้ปัญหาเป็น และปรับตัวตามโลกที่เปลี่ยนแปลงได้ คนเก่งเกิดจากการใช้ความพยายามและการเรียนรู้แล้วต่อยอดสร้างสรรค์ รู้ความเป็นไปของโลกและเทคโนโลยีที่พลิกผันตลอดเวลาสอดคล้องกับงานวิจัย (ประภาพร เบ้าทอง, กาญจนา บุญภักดิ์ และสุวรรณา อินทร์น้อย, 2562) ได้ศึกษาระดับสมรรถนะผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 พบว่า องค์ประกอบสมรรถนะผู้เรียนยุคไทยแลนด์ 4.0 มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้มีการกำหนดนโยบายและจุดเน้นรวมทั้งแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะในยุคไทยแลนด์ 4.0

2. สมรรถนะด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมากจากสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างเหมาะสมเพื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สอดคล้องกับแนวคิดของ (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) ได้อธิบายไว้ว่า สมรรถนะด้านเทคโนโลยี เป็นการ ค้นหา การเข้าถึง คัดกรอง วิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดการ ประยุกต์ใช้ สื่อสาร แบ่งปัน และติดตามข้อมูลสารสนเทศและเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมสามารถระบุความต้องการ วัตถุประสงค์ และทรัพยากรที่จำเป็นได้ เพื่อนำไปสู่การ ตัดสินใจใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม ได้อย่างชาญฉลาดใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและหลากหลายรวมถึงสามารถ ประยุกต์ใช้ในงานได้มากขึ้น และแก้ปัญหาที่มีความเชื่อมโยงกันด้วยเครื่องมือดิจิทัล มีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยี รวมทั้งคำนึงถึงความปลอดภัย มีมารยาทไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น และไม่ละเมิดกฎหมาย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการประกอบอาชีพ

การศึกษา การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง การดำเนินชีวิตประจำวันสามารถปรับปรุงพัฒนาสมรรถนะตนเองให้เท่าทันโลก สอดคล้องกับแนวคิดของ (สุริยา หมาดทิ้ง, 2556) ได้อธิบายไว้ว่า สมรรถนะด้านเทคโนโลยีเป็นความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตเบื้องต้น การจัดงานเอกสารและการสื่อสารผ่านสมาร์ทโฟน การใช้อีเมลและโซเชียลเน็ตเวิร์ค ซึ่งคล้องกับงานวิจัยของ (กนิษฐิกา โปษกานนท์, 2561) ได้ศึกษาการส่งเสริมสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา พบว่า นักศึกษามีสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนโยบายและจุดเนนการดำเนินงานของสถาบันพลศึกษาส่งเสริมให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัย ของ (พนิตา จำจด, 2561) ไดศึกษาการส่งเสริมสมรรถนะดานการใชเทคโนโลยีดิจิทัล ในการปฏิบัติงานของบุคลากร สังกัดสำนักงาน กศน. พบวา สมรรถนะดานการใชเทคโนโลยีดิจิทัลอยูในระดับมาก เนื่องจากนโยบายและจุดเนนการดำเนินงาน ของสำนักงาน กศน. ที่กำหนดไวในยุทธศาสตรที่ 3 ดานการพัฒนาและเสริมสรางศักยภาพทรัพยากรมนุษย ซึ่งมุงเนน พัฒนาความรูและทักษะของครูและบุคลากรทางการศึกษาดานทักษะและความ เขาใจในการใช เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อใหมีทักษะความเขาใจและใชประโยชนจากเทคโนโลยีดิจิทัลและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Syed Noor - Ul – Amin (2015) ได้ศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับการศึกษา พบว่าความสามารถของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับการศึกษา ใช้งานไอซีทีพร้อมด้วยการสอนกระบวนการเรียนรู้ คุณภาพและความสามารถในการเข้าถึงการศึกษา การเรียนรู้แรงจูงใจสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Nash & Jane, 2009) ได้ศึกษาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัย ในแอฟริกา พบว่านักศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องด้วยนโยบายและจุดเน้นของมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

3. สมรรถนะสมรรถนะด้านการคิด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมากจากสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างเป็นระบบและมีแบบแผนในกระบวนการวิเคราะห์และตัดสินใจ เพื่อให้ผู้เรียนใช้เหตุผลในการค้นหาคำตอบในประเด็นต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ฆนัท ธาตุทอง, 2554) ได้อธิบายไว้ว่า สมรรถนะด้านการคิด เป็นความสามารถในหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการเป็นสมรรถนะที่ส่งผลต่อความสามารถในการกระทำ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การคิดเชิงระบบ ทักษะการนิยาม การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประยุกต์ การสร้าง การจัดระบบ การหาแบบแผน การพิสูจน์ การทำนาย และต้องอาศัยทักษะการสื่อความหมายและทักษะการคิดที่เป็นแกนหลาย ๆ ทักษะในแต่ละขั้น สอดคล้องแนวคิดของ สรปัญญาสุข สุขกรินทร์ (2560) ได้อธิบายไว้ว่า สมรรถนะด้านการคิดเป็นความสามารถในการเรียนรู้ทางสมอง ในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเชิงสร้างสรรค์และการคิดเป็นระบบ การดำเนินชีวิตในยุคข้อมูล ข่าวสาร จำเป็นต้องเป็นคนที่มีความสามารถทางการคิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอธิคุณ วิเชียรศรี (2564) ได้ศึกษา แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะนักเรียนตาม

หลักภาวนา 4 ของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนวิเศษ เมืองทองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่าการส่งเสริมสมรรถนะด้านการคิด มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องด้วยนโยบายและจุดเน้นของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองและสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนวิเศษเมืองทองส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการคิดของผู้เรียนด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน

4. สมรรถนะสมรรถนะด้านการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมากจากสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาเป็นเครื่องมือใน การถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดได้อย่างชัดเจน สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียน พูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษา ได้อย่างถูกต้องตามโครงสร้างและกฎเกณฑ์ทางภาษาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ได้อธิบายไว้ว่า สมรรถนะหลักด้านการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับสาร การส่งสาร และ การแลกเปลี่ยน ถ่ายทอดข้อมูลสารสนเทศ ประสบการณ์ ความรู้ ความคิด ได้ถูกต้องตามโครงสร้างและกฎเกณฑ์ทางภาษาด้วย วัจนภาษา รวมถึงการใช้อวัจนภาษาในการสื่อสาร ผ่านสาร ข้อความ ภาพสัญลักษณ์ และสามารถเลือกกเนื้อหาและกลวิธีในการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้เหมาะสมตามระดับ การสื่อสาร บริบท สังคม วัฒนธรรม บนฐานคุณธรรม จริยธรรม เข้าใจความต้องการในการสื่อสารของตนเอง และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น สื่อสารได้บ รรลุตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับกาลเทศะ เกิดความราบรื่น สื่อสารอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนเองในด้านสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และก่อประโยชน์แก่สังคม รวมถึงเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอธิคุณ วิเชียรศรี (2565) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะนักเรียนตามหลักภาวนา 4 ของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนวิเศษเมืองทองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า การส่งเสริมสมรรถนะด้านการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องด้วยนโยบายและจุดเน้นของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองและสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสารของผู้เรียนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง

5. สมรรถนะด้านนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมากจากสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียน สร้างไอเดียใหม่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ และพัฒนาอย่างมีขั้นตอนสนับสนุนให้ผู้เรียนนำความรู้หลากหลายศาสตร์ มาผสมผสานเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วสันต์ สุทธาวาศ (2559) ได้อธิบายไว้ว่า สมรรถนะด้านนวัตกรรม เป็นความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้น ความคิดริเริ่ม วิธีการหรืออุปกรณ์ ใหม่ ๆ ซึ่งเกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ตนมีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม และรวมหมายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นจากความสามารถในการใช้ความรู้ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะและประสบการณ์ทางเทคโนโลยีหรือการจัดการ มาพัฒนาให้เกิดผลิตภัณฑ์ หรือกระบวนการผลิต หรือบริการใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุลมณี สุระโยธน และคณะ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์และนวัตกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า หลักสูตรบูรณาการเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์และนวัตกรรมของนักเรียนมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ก่อเกียรติ ขวัญสกุล (2562) ได้ศึกษาการพัฒนานวัตกรรมด้วยการบูรณาการการเรียนรู้เพื่อบริการวิชาการแก่ชุมชนในรายวิชา 1 หลักสูตร 1 ชุมชน การบูรณาการจัดการความรู้ ของรายวิชามาพัฒนารูปแบบหลักสูตรการเรียนการสอนในลักษณะโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ร่วมกับกระบวนการคิดเชิงออกแบบของ Stanford school พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ออกแบบเชิงนวัตกรรม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อช่วยสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรมโดยผ่านกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ด้วยการลงมือ ปฏิบัติจริง

6. สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องมากจาก สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ผู้เรียนได้ วางแผน กำหนดขั้นตอน และจัดระบบการทำงานร่วมกันในทีมอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ได้อธิบายไว้ว่า สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม เป็นการร่วมกันทำงานตามบทบาทเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน อีกทั้งส่งเสริมบ่มเพาะความสัมพันธ์ทางบวกโดยผู้เกี่ยวข้องตระหนักในการสนับสนุน แบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิด พร้อมสนับสนุนเกื้อกูลกันทุกด้าน นอกจากนี้ต้อง ใส่ใจในการประสานความคิด ประนีประนอม เสนอทางเลือกและแนวปฏิบัติที่ทุกฝ่ายยอมรับ สร้าง และรักษาความสัมพันธ์ทางบวกกับสมาชิกสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทิมา นิลอุบล (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมและสมรรถนะการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่1 โดยการเรียนรู้สะเต็มด้วยการสืบเสาะหาความรู้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนได้เรียนรู้ตามบทบาทการเป็นสมาชิกที่ดีของทีมและมีภาวะผู้นำ กระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง และรับผิดชอบ ในหน้าที่ของตนเองเกิดกระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบได้สำเร็จตามคำแนะนำ เคารพกฎ กติกา ของกลุ่มและชั้นเรียน รับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นและตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ตามคำแนะนำ และเริ่มสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่ม มีวิธีการจัดการความขัดแย้งได้เหมาะสมกับวัย

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียน ในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียน ในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมรรถนะสมรรถนะด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ สมรรถนะสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สมรรถนะสมรรถนะด้านเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก

1. สมรรถนะด้านเทคโนโลยี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างเหมาะสมเพื่อให้การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนในการแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนให้คิดวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับอยู่ในระดับมาก

2. สมรรถนะสมรรถนะด้านการคิด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างเป็นระบบและมีแบบแผนในกระบวนการวิเคราะห์และตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์องค์ประกอบของสิ่งที่อยู่รอบตัวได้อย่างละเอียดและชัดเจนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการคิดเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

3. สมรรถนะสมรรถนะด้านการสื่อสารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการพัฒนาสติปัญญา จิตใจ อารมณ์อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ด้วยอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียน พูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษาได้อย่างถูกต้องตามโครงสร้างและกฎเกณฑ์ทางภาษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4. สมรรถนะสมรรถนะด้านวัตกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษากระตุ้นให้ผู้เรียน สร้างไอเดียใหม่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ และพัฒนาอย่างมีขั้นตอนอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้เรียนจัดการทรัพยากร ความรู้ และเวลาอย่างมีประสิทธิภาพในการสร้างนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้เป็นผู้มีความคิดเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก

5. สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาส่งเสริมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายบนพื้นฐานของค่านิยมที่ถูกต้อง โดยปราศจากความรุนแรง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุดส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดีโดยทุกฝ่ายสามารถยอมรับร่วมกันอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษาสภาพการส่งเสริมสมรรถนะแห่งอนาคตของนักเรียนในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 สมรรถนะด้านเทคโนโลยี จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนให้คิดวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับ ดังนั้น สถานศึกษาควรส่งเสริมผู้เรียนให้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง

1.2 สมรรถนะด้านการคิด จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการคิดเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองอย่างเหมาะสม ดังนั้น สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการคิดเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองอย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม

1.3 สมรรถนะด้านการสื่อสาร จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียน พูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษาได้อย่างถูกต้องตามโครงสร้างและกฎเกณฑ์ทางภาษา ดังนั้นสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เรียน พูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษาตามโครงสร้างและกฎเกณฑ์ทางภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน

1.4 สมรรถนะด้านนวัตกรรม จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้เป็นผู้มีความคิดเชิงนวัตกรรม ดังนั้น สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนคิดเชิงนวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์

1.5 สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดีโดยทุกฝ่ายสามารถยอมรับร่วมกัน ดังงนั้น สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดีโดยทุกฝ่ายสามารถยอมรับร่วมอย่างสันติวิธี

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอนสามารถใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัยและเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน

2.2 ควรมีวิจัยเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมในการประเมินสมรรถนะแห่งอนาคตของผู้เรียนเพื่อนำใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

บรรณานุกรม

กนิษฐิกา โปษกานนท์. (2561). การส่งเสริมสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, *10*(1), 50-70.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)*. กระทรวงศึกษาธิการ.

ก่อเกียรติ ขวัญสกุล. (2021). การบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ เพื่อพัฒนานวัตกรรมสื่อ โครงการชุมชนท่องเที่ยวโอท้อปนวัตวิถี บ้านวังยาว ตำบลเกิ้ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, *32*(1), 164–184. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/edupsu/article/view/239381

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2562). *รายงานผลการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษา*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

ฆนัท ธาตุทอง. (2554). การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการศึกษา. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, *5*(2), 1-20.

จันทิมา นิลอุบล. (2564). *การพัฒนาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมและสมรรถนะการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จารุวรรณ จันเลือน. (2557). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตจังหวัดภาคเหนือ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2555). *รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทของโรงเรียน มัธยมศึกษา* [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2562). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 14). อมรการพิมพ์.

ณัฏฐภรณ์ หลาวทอง. (2559). *การสร้างเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิศนา แขมมณี. (2562). *หลักสูตรฐานสมรรถนะ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

นพดล เหลืองภิรมย์. (2555). การพัฒนาเครื่องมือประเมินทักษะการปฏิบัติงานสำหรับนักศึกษาช่างเทคนิค. *วารสารวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา*, *6*(2), 35-50.

นรา สุภัคโรจน์. (2556). การพัฒนารูปแบบการประเมินโครงการพัฒนาบุคลากรในองค์กรเอกชน. *วารสารบริหารธุรกิจและสังคมศาสตร์*, *10*(3), 10-25.

นวภรณ์ อุ่นเรือน. (2560). การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการสอนแบบบูรณาการ. *วารสารวิชาการครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, *25*(3), 130-145.

บังอร เสรีรัตน์. (2564). การจัดการศึกษาฐานสมรรถนะระดับสถานศึกษา. *วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย*, *13*(2), 7-23.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุริยาสาส์น.

ประภาพร เบ้าทอง, กาญจนา บุญภักดิ์, และสุวรรณา อินทร์น้อย. (2562). ระดับสมรรถนะผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น*, *15*(2), 1-13

พนิตา จำจด. (2561). *การส่งเสริมสมรรถนะดานการใชเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดสำนักงาน กศน* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ฟองจันทร์ ยิ่งสุข. (2554). การพัฒนารูปแบบการสอนวิชาชีพครูโดยใช้กรณีศึกษา. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*, *15*(1), 1-18.

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2554). *รายงานการวิจัยเชิงสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการห้องสมุด*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วสันต์ สุทธาวาศ. (2559). การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีคลาวด์เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอน. *วารสารเทคโนโลยีการศึกษา*, *10*(1), 30-45.

สนธยา หลักทอง. (2562). *การพัฒนาโมเดลการฝึกอบรมแบบผสมผสานตามหลักการนำตนเองเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการรู้ดิจิทัลสำหรับครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2565). การวิเคราะห์ปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัลในประเทศไทย. *วารสารเศรษฐศาสตร์และนโยบาย TDRI*, *10*(4), 1-15.

สรปัญญาสุข สุขกรินทร์. (2560). *แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. (2567). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

_____. (2563). *รายงานการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2562*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2564). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2562). *รายงานประจำปี 2562*. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2561-2565*.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *แนวทางพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

_____. (2562). *รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของ ประเทศ*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

_____. (2562). *รายงานผลการวิจัยและประเมินผลการศึกษา:แนวทางการจัด การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

_____. (2564). *รายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 และข้อเสนอแนะ*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. (2564). *รายงานการพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ปี 2564: การฟื้นตัวจากวิกฤตโควิด-19 สู่ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคม*. สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*.

สุกัญญา แช่มช้อย. (2563). นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อสร้างนวัตกร. *วารสาร ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, *22*(2), 193-213.

สุรชัย พรหมพันธุ์. (2564). *ชำแหละสมรรถนะเพื่อการพัฒนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์ปัญญาชน.

สุริยา หมาดทิ้ง. (2556). การพัฒนารูปแบบการสอนแบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์. *วารสารวิชาการครุศาสตร์*, *18*(4), 130-145.

ศกลวรรณ พาเรือง. (2561). *การศึกษาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

อธิคุณ วิเชียรศรี. (2564). *แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะนักเรียนตามหลักภาวนา 4 ของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนวิเศษเมืองทองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์. (2561). แนวคิดและการพัฒนาสมรรถนะสำหรับบุคลากรในยุคดิจิทัล. *วารสารสถิติประยุกต์*, *18*(2), 55-72.

Nash , J. (2009). *Computer Skills of First - Year Students at a South African university.* University of Cape Town.

National Education Association. (2010). *Preparing 21st century students for a global society: An educator's guide to the "Four Cs"*. National Education Association.

Syed Noor-Ul-Amin. (2015). *An Effective use of ICT for Education and Learning by Drawing on Worldwide Knowledge, Research, and Experience: ICT as a Change Agent.* Published November 2015.

William, R. K., Joseph, B. F., & Carl, K. (2019). *AT&T, Retraining, and the Workforce of Tomorrow*. Harvard Business Review.